

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoPr/1/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712200455
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2012:2712200455.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov senátu Mgr. Fedora Benku a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci navrhovateľa: K. A., nar. XX.XX.XXXX, N. J. XXXX/XX, XXX XX H., štátny občan SR, obchodné meno: Marek Dermíšek, IČO: 434 592 00, so sídlom Potočná 42, 909 01 Skalica zastúpený advokátkou: JUDr. Svetlana Kudláčová, Potočná 16, 909 01 Skalica proti odporkyňi: K. C., nar. XX.XX.XXXX, L. I. XXXX/XX, XXX XX I., štátny občan SR, zastúpená: JUDr. H. C., nar. XX.XX.XXXX, I. XXXX/XX, XXX XX H., o zaplatenie sumy 665 eur a príslušenstva, taktó

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporkyňi sa náhrada trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom došlým prvostupňovému súdu dňa 18.01.2012 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by tento uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť mu sumu 665 eur a príslušenstvo. Uviedol, že jeho žalobný nárok reprezentuje škodu, ktorá mu mala vzniknúť tým, že mu ako zamestnávateľovi bola uložená pokuta za porušenie pracovných povinností odporkyňou, ktorá ako predavačka bola oboznámená a dobre vedela, že je pri kúpe povinná vydať zákazníkovi doklad z registračnej pokladnice, ktorý nevydala, čo vyplýva zo zápisu zo dňa 24.8.2011. Za porušenie povinností vyplývajúcich z daňového zákona mu bola uložená pokuta rozhodnutím Daňového úradu zo dňa 26.8.2011 ako prevádzkovateľovi a zamestnávateľovi v sume 665 eur, ktorú zaplatil pričom svoj nárok na regres opiera o ustanovenie § 179 Zákonníka práce. Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd návrh zamietol a odporkyňi nepri znal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil použitím ustanovení čl. 2, § 1 ods. 1, § 13 ods. 3 prvé dve vety, § 15, § 17 ods. 1, 2, 3, § 18, § 42, § 179 ods. 1, 2, § 186 ods. 1, § 223 ods. 1, § 226 ods. 2 prvá veta a § 228 ods. 1 Zákonníka práce, ako aj § 34, § 37 ods. 1, § 39 a § 41a ods. 1, 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, keď mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že najneskôr pri nástupe odporkyne na výkon prác sa účastníci dohodli na tom, že odporkyňa bude vykonávať práce pre navrhovateľa na základe dohody ako brigádníčka s nástupom dňa 23.07.2011 s tým, že bude práce vykonávať do 30.9.2011, ako predavačka zmrzliny za odmenu 1,70 eur/hod. /Uznesenie OO PZ Skalica zo dňa 10. októbra 2011/. Odporkyňa práce vykonávala do 08.09.2011, pričom dohodu o vykonaní práce ani dohodu o brigádnickej práci študentov nemali zmluvné strany vypracovanú v písomnej forme. Odporkyňa vykonávala práce ako predavačka zmrzliny a pri kontrole daňového úradu bolo zistené dňa 24.08.2011, že nákup zmrzliny nebol zaevidovaný v ERP a pokladničný doklad nebol vydaný, preto navrhovateľovi ako zamestnávateľovi za porušenie zákona bola uložená pokuta 665 eur. Následne začali vznikať medzi účastníkmi konflikty kvôli nevyplatenej odmene odporkyňi, ktorej sa domáhala pred výplatným termínom a zaplateniu uloženej pokuty, o ktorej tvrdila, že sa jej navrhovateľ domáhal. U navrhovateľa na základe podnetu odporkyne bola vykonaná kontrola Inšpektorátom práce a následne dodatočne nahlásil

odporkyňu do Sociálnej poisťovne s tým, že jej vznikol pracovný pomer na dobu neurčitú od 23.07.2011. Odporkyňa nesúhlasila so vznikom pracovného pomeru, pretože o takýto pracovnoprávny vzťah nemala záujem, na tomto sa pri nástupe na výkon práce nedohodli s navrhovateľom a navrhovateľ nahlásil vznik pracovného pomeru bez jej vôle, pričom mal vedomosť o tom, že má štatút študenta. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ uplatnil svoj nárok titulom zodpovednosti za škodu v súvislosti s výkonom práce počas trvania pracovného pomeru, ktorého existencia bola v konaní sporná, prvostupňový súd ako predbežnú otázku riešil platnosť vzniku pracovnoprávneho vzťahu medzi účastníkmi. Prvostupňový súd posúdil vzťah medzi účastníkmi v zmysle ustanovení Zákonníka práce s použitím ustanovenia § 1 ods. 2 ZP a aj ustanovení Občianskeho zákonníka, keď vzťah všeobecnej časti Zákonníka práce k Občianskemu zákonníku je založený na princípe subsidiarity. V prípadoch, kde konkrétna úprava všeobecnej časti ZP chýba, bude treba použiť v plnej miere Občiansky zákonník a v prípadoch, v ktorých ZP v rámci všeobecnej časti upravuje len osobitosti konkrétneho problému, jeho právna úprava sa bude riadiť ZP. Vo všeobecných ustanoveniach ZP sú upravené len osobitosti právnych úkonov pre oblasť pracovného práva. ZP z dôvodu subsidiárnej pôsobnosti Občianskeho zákonníka vo vzťahu k prvej časti /všeobecné ustanovenia/ ZP už nevymedzuje pojem právneho úkonu. Pre pracovnoprávne účely treba používať pojem právneho úkonu tak, ako ho vymedzuje Občiansky zákonník v ustanovení § 34. V každom právnom úkone musí byť daná vôľa, ktorej prejav je základným prvkom právneho úkonu. Kde niet vôle, niet ani právneho úkonu. Náležitosťou vôle je jej sloboda a vážnosť. Prejav vôle musí smerovať najmä k vzniku, zmene a zániku práv a povinností, ktoré právne normy s takýmto prejavom vôle spájajú. Právne následky právneho úkonu môžu byť vecou dispozície účastníkov alebo sú právnym predpisom donucujúcej povahy kogentne určené. Tento prejav vôle musí byť po výrazovej stránke zrozumiteľný a po obsahovej stránke určitý. Simulácia je predstieranie právneho úkonu, právny úkon naoko, keď konajúci prejavuje vôľu, ktorú nemá alebo nemal, čím predstiera nejaký právny úkon, aby zakryl iný právny úkon. V tomto prípade zastieraný právny úkon sa nazýva tzv. disimulovaný právny úkon, ktorý účastníci v skutočnosti chceli. V pracovnom práve takýto disimulovaný právny úkon je platný, na rozdiel od simulovaného právneho úkonu. V citovaných ustanoveniach Občianskeho zákonníka je zakotvená konvalidácia právnych úkonov, keď ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný právny úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. V danom konaní nedodržanie písomnej formy pracovnej zmluvy v zmysle citovaných ustanovení ZP nie je sankcionované jej neplatnosťou; nie je vylúčená možnosť uzavrieť pracovný pomer i konkludentne. Ak zamestnanec začne pre zamestnávateľa s jeho vedomím vykonávať prácu, akoby bol u neho v pracovnom pomere, prípade túto prácu vykonáva aj dlhší čas, hoci k vzniku pracovného pomeru medzi týmito zamestnávateľom a zamestnancom nemohlo dôjsť, vytvorí sa faktický stav, ktorý býva označovaný /na rozdiel od pracovnoprávneho pomeru, ktorý vznikol platne/ ako faktický pracovný pomer. I z tohto vzťahu môžu vzniknúť určité pracovnoprávne nároky v zmysle výkladu citovaných základných článkov ZP, je však potrebné vziať do úvahy do akej miery neplatnosť pracovnej zmluvy i skutočnosť, že nedošlo k vzniku pracovného pomeru, zavinil zamestnanec. Je nepochybné, že aj v tomto prípade tzv. faktického pracovného pomeru je nevyhnutnou podmienkou prejav vôle. Neplatný je právny úkon, ktorý sa neurobil slobodne, vážne, určite alebo zrozumiteľne. Prvostupňový súd pri právnom posúdení predbežnej otázky vzniku pracovného pomeru medzi účastníkmi posudzoval existenciu vôle odporkyne smerujúcu k vzniku pracovného pomeru v danom konkrétnom prípade a za daných okolností, za ktorých došlo k prejavu vôle, keď začala pre navrhovateľa vykonávať prácu. Ku konkludentnému vzniku pracovného pomeru na dobu neurčitú, ako tvrdil navrhovateľ by došlo len za predpokladu, že by prejav vôle oboch účastníkov skutočne smeroval k vzniku nového pracovného pomeru / rozsudok NS SR 1Cdo 33/2008 /. V danom prípade bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obaja účastníci sa dohodli a prejavili vôľu uzavrieť dohodu o vykonaní prác resp. dohodu o brigádnickej práci študentov, čo obaja zhodne potvrdili a navrhovateľ mal vedomosť o tom, že odporkyňa požíva štatút študenta pričom navrhovateľ uzatvoril viacero zmlúv o vykonaní prác v priebehu roku 2011 aj s ďalšími zamestnancami. Navrhovateľ svojim správaním zavinil, že nebola písomne vypracovaná dohoda s odporkyňou najneskôr v deň nástupu na výkon prác odporkyňou. Zo žiadnych ustanovení zákonníka práce nevyplýva povinnosť, aby takúto dohodu vypracoval výlučne zamestnávateľ, avšak dovtedy, ako zamestnávateľ, vypracovával písomné dohody o vykonaní práce v každom prípade, u každého svojho zamestnanca a preto mal prvostupňový súd za to, že nebol žiaden dôvod, pre ktorý by nemal vypracovať písomnú dohodu aj v prípade odporkyne /čo by bolo možné považovať za správanie sa v rozpore s dobrými mravmi/, toľž, keď sa na jej obsahu zhodne dohodli. Fakt, že navrhovateľ umožnil odporkyni výkon prác bez uzavretej písomnej dohody a odporkyňa tieto práce aj vykonávala bolo ovplyvnené tým, že mala za to, že sa dohodli na charaktere pracovnoprávneho vzťahu s príslubom od navrhovateľa vypracovania písomnej dohody. Táto skutočnosť nemôže založiť

vznik pracovného pomeru na dobu neurčitú pri absencii vôle oboch zmluvných strán. Prvostupňový súd mal za to, že medzi účastníkmi takto platne nevznikol pracovný pomer, pričom to, že navrhovateľ ju ako zamestnankyňu prihlásil do Sociálnej poisťovne, bolo len jeho účelovým konaním, ktoré bolo následne vyvolané narušením vzťahov po udelení pokuty správnym orgánom. Sám navrhovateľ si bol vedomý, že s odporkyňou sa konkrétne dohodli na spôsobe výkonu práce a to na základe uzavretej dohody. Túto však nevypracoval písomne, vedomý si postihu následku neplatnosti dohody a v snahe vyriešiť pracovnoprávny vzťah po vykonanej kontrole Inšpektorátom práce tvrdil, že vznikol medzi účastníkmi pracovný pomer na dobu neurčitú. Svojim konaním takto zastieral pôvodný právny úkon a to uzavretie dohody o brigádnickej práci študentov, resp. dohode o vykonaní práce. V danom prípade by potom platil zastretý právny úkon, teda dohoda, ak by to zodpovedalo vôli účastníkov a ak by boli splnené všetky jeho náležitosti stanovené zákonom. Účastníci sa zhodne dohodli na uzavretí dohody o vykonaní práce resp. dohody o brigádnickej práci študentov a platil by tento právny úkon. Zákonník práce však spája platnosť dohody o vykonaní práce a taktiež aj dohody o brigádnickej práci študentov jej písomnou formou. V prípade nedodržania písomnej formy zo zákona sú dohody neplatné. Za daného stavu potom súd vyvodil ten právny záver, že medzi účastníkmi nevznikol pracovný pomer na dobu neurčitú a nebola ani platne uzavretá žiadna dohoda o vykonaní práce alebo dohoda o brigádnickej práci študentov. Neplatnosť tejto dohody výlučne zavinil navrhovateľ, keď svojim konaním vytvoril protiprávny stav a preto mu súd neposkytol ochranu pri uplatňovaní jeho právneho nároku voči odporkyňi. V prípade neexistencie žiadneho pracovnoprávneho vzťahu medzi účastníkmi nebolo možné vyvodiť pracovnoprávnu zodpovednosť odporkyne za porušenie pracovných povinností a vzniknutú škodu navrhovateľovi priznať titulom uloženej pokuty správnym orgánom. Prvostupňový súd nevyvodil zo vzťahu medzi účastníkmi občianskoprávnu zodpovednosť odporkyne, pretože ak je dohoda uzavretá medzi zamestnávateľom a zamestnancom neplatná, vzniká medzi zamestnávateľom a zamestnancom za predpokladu, že zamestnanec pre zamestnávateľa pracoval a bol za vykonávané práce odmeňovaný, pracovnoprávny vzťah, a nie občiansko-právny vzťah (R 19/77). O náhrade trov prvostupňového konania rozhodol súd v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p., a úspešnej odporkyne nepriznal právo na náhradu trov konania s použitím ustanovenia § 151 O.s.p., keď súd rozhoduje o trovách konania na návrh a odporkyňa náhradu trov konania nenavrhol.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojej splnomocnenej zástupkyne, v ktorom navrhol odvolaciemu súdu zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa tak, že bude jeho návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Mal za to, že medzi ním a odporkyňou vznikol pracovnoprávny vzťah, otázkou bolo len aký druh, pretože zákonník práce má vymedzený okruh právnych úkonov, resp. zmlúv a teda zmluvná voľnosť v ňom je obmedzená. Je nepochybné, že odporkyňa fakticky pracovala u navrhovateľa, keď mala zaradený určitý druh práce, ktorý vykonávala, plnila úlohy určené zamestnávateľom a dostávala za ne odmenu. Z toho vyplýva, že pracovnoprávny vzťah medzi účastníkmi vznikol a z tohto vznikajú aj pracovnoprávne nároky, a teda aj nárok na náhradu škody spôsobenej porušením povinností zamestnanca. Odvolateľ v odvolaní taktiež poukázal na to, že súd prvého stupňa si v závere odôvodnenia rozsudku odporuje, keď tvrdí, že pri neexistencii žiadneho pracovnoprávneho vzťahu nemohol vyvodiť zodpovednosť odporkyne, keď dohoda medzi ním a odporkyňou bola neplatná a na druhej strane, že nemohol priznať náhradu škody ani z hľadiska občianskoprávneho, pretože medzi nimi vznikol pracovnoprávny vzťah.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrila prostredníctvom svojej zástupkyne aj odporkyňa, ktorá navrhla odvolanie navrhovateľa ako nedôvodné v celom rozsahu zamietnuť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 1Cpr/1/2012 bolo zaplatenie sumy 665 eura a príslušenstva titulom náhrady škody. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti

postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa o zaplatenie sumy 665 eura a príslušenstva zamietnutý.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Keďže sa odvolací súd stotožnil nielen s výrokom, ale aj s odôvodnením napadnutého rozsudku na zdôraznenie o správnosti v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p., len ho doplňuje reagovaním na odvolanie navrhovateľa.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Odvolací súd nezistil, že by prvostupňový súd porušil zásady vyplývajúce z ustanovenia § 132 O.s.p. v súvislosti s hodnotením dôkazov. Skutkové zistenia správne subsumoval podľa aplikácie právnych predpisov a daný právny vzťah správne posúdil ako návrh navrhovateľa na zaplatenie žalovanej istiny titulom náhrady škody, ktorá mala navrhovateľovi vzniknúť v súvislosti s porušením zákona zo strany zamestnanca - odporkyne. Predmetom odvolacieho prieskumu bolo posúdenie veci v otázke existencie pracovného pomeru, či už založeného pracovnou zmluvou, resp. uzatvorením dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, kde odvolací súd, v zhode so súdom prvého stupňa, má za to, že medzi účastníkmi nedošlo k platnému uzavretiu pracovného pomeru, ktorý by bol založený či už pracovnou zmluvou, alebo uzavretím dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a v tomto smere v celom rozsahu odkazuje na jeho odôvodnenie. Treba prisvedčiť odvolateľovi, že prvostupňový súd v závere odôvodnenia svojho rozsudku nešťastne formuloval existenciu pracovnoprávneho vzťahu a pracovného pomeru, keď v danej veci nebolo pochyb, že právny vzťah medzi účastníkmi bolo potrebné kvalifikovať ako vzťah, ktorý upravujú normy pracovného práva a nie občianskeho práva, avšak z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vyplýva, že medzi účastníkmi nedošlo k platnému uzavretiu pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou a ani k uzavretiu dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohody o vykonaní práce, dohody o pracovnej činnosti resp. dohody o brigádnickej práci študentov) a to napriek tomu, že daný právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné kvalifikovať ako pracovnoprávny.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnej odporkyni náhradu trov konania nepriznal, pretože odporkyňa si v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy neuplatnila.

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.